

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.10.1979, sp. zn. 3 To 55/79, ECLI:CZ:NS:1979:3.TO.55.1979.1

Číslo: 64/1980

Právní věta: Ustanovenie § 107 odst. 1 Tr. por. ukladá orgánu činnému v tr. konaní, ktorý znalca pribral, povinnosť poskytnúť znalcovi potrebné vysvetlenie zo spis. Ak je to potrebné pre podanie znaleckého posudku, dovoľí znalcovi nazrieť do spisu. Môže mu dovoliť aj to, aby bol prítomný pri vypočúvaní obvineného a svedkov a aby im kládol otázky vzťahujúce sa na predmet znaleckého dokazovania. Znalec je tiež oprávnený navrhnúť, aby boli inými dôkazmi najprv objasnené okolnosti potrebné pre podanie posudku. Z toho vyplýva, že znalec môže podať posudok spravidla až po zadovážení všetkých dôkazov, ktoré sú potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu. Ak je znalec vypočúvaný na hlavnom pojednávaní, vypočuje sa zásadne až po vykonaní všetkých ostatných dôkazov, z ktorých musí znalec pri svojom posudku vychádzať. Pritom znalec nesmie hodnotiť vykonané dôkazy.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.10.1979

Spisová značka: 3 To 55/79

Číslo rozhodnutí: 64

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Znalci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 107 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 64/1980 sb. rozh.

Ustanovenie § 107 odst. 1 Tr. por. ukladá orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý znalca pribral, povinnosť poskytnúť znalcovi potrebné vysvetlenie zo spis. Ak je to potrebné pre podanie znaleckého posudku, dovoľí znalcovi nazrieť do spisu, prípadne mu spisy požičia. Môže mu dovoliť aj to, aby bol prítomný pri vypočúvaní obvineného a svedkov a aby im kládol otázky vzťahujúce sa na predmet znaleckého dokazovania. Znalec je tiež oprávnený navrhnúť, aby boli inými dôkazmi najprv objasnené okolnosti potrebné pre podanie posudku.

Z toho vyplýva, že znalec môže podať posudok spravidla až po zadovážení všetkých dôkazov, ktoré sú potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu, z ktorého má znalec vo svojom posudku vychádzať.

Ak je znalec vypočúvaný na hlavnom pojednávaní, vypočúje sa zásadne až po vykonaní všetkých ostatných dôkazov, z ktorých musí znalec pri svojom posudku vychádzať. Pritom znalec nesmie hodnotiť vykonané dôkazy; ak je podanie posudku závislé od určitého hodnotenia dôkazov, znalec vyslovuje svoje uzávery podmienne, prípadne alternatívne podľa toho, ako súd zhodnotí ostatné vykonané dôkazy, od ktorých sú závislé závery znalca.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR zo 16. 10. 1979 sp. zn. [3 To 55/79](#).)

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 19. júna 1979 sp. zn. 2 T 19/79 bol obžalovaný Š. N. uznaný za vinného z pokusu o trestný čin znásilnenia podľa § 8 odst. 1, § 241 odst. 1, 2 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom, základe, že 19. marca 1979 vo večerných hodinách pri osade P. násilím odviedol dievča M. V. do blízkeho lesa. Prikázal dievčaťu zbliect sa donaha s úmyslom vykonať súlož. Keď to omietla, bil ju rukami po tvári tak, že jej spôsobil ťažké zranenia, ktorých liečenie s práceneschopnosťou trvalo do 13. mája 1979. K súložu nedošlo pre neschopnosť obžalovaného. Za to bol obžalovaný odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov v tretej nápravno-výchovnej skupine. Podľa § 228 odst. 1 Tr. por. bol zaviazaný zaplatiť poškodenej M. V. ako náhradu škody 6878,40 Kčs.

Na základe odvolania obžalovaného a jeho manželky E. N. Najvyšší súd SSR uznesením zo 16. októbra 1979 sp. zn. [3 To 55/79](#) zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil krajskému prokurátorovi v Košiciach na došetrenie.

Z odôvodnenia:

Odvolací súd pokladá za odôvodnenú námietku odvolateľky proti správnosti znaleckého posudku o duševnom stave obžalovaného, o ktorý sa opiera krajský súd vo svojom rozhodnutí.

Z posudku znalcov je zjavné, že znalci mali vyšetrení duševného stavu obžalovaného k dispozícii iba výpovede obžalovaného, jeho manželky, ošetrojúcej lekárky MUDr. E. K., protokol o lekárskom vyšetrení na alkohol v krvi a list, ktorý obžalovaný napísal svojej manželke.

Znalcom neboli pri vyšetrení duševného stavu obžalovaného známe jeho povahové vlastnosti, ani to, či kritického dňa pil liehovú nápoj a aké množstvo, či mal skony k požívaniu alkoholických nápojov a aký vplyv mal na obžalovaného požití alkoholický nápoj. Tieto okolnosti mohli zisťovať iba z výpovede obžalovaného, prípadne z listu, ktorý písal obžalovaný. Pritom už v prípravnom konaní boli o týchto okolnostiach vypočutí svedkovia a boli k dispozícii charakteristiky obžalovaného z jeho pracoviska a bydliska.

Znalcom nebolo známe pri vyšetrení duševného stavu obžalovaného ani to, za akých okolností došlo k trestnej činnosti, ako sa obžalovaný správal počas trestnej činnosti a ihneď potom, pretože obžalovaný vo svojich výpovediach tvrdil, že sa na tieto okolnosti nepamäta a znalci neboli oboznámení s výpoveďou poškodenej, ktorá jediná podrobne vypovedala o týchto okolnostiach vo svojej svedeckej výpovedi. Z jej výpovede vyplýva, že obžalovaný počas agresívneho správania urobil dojem pomäteného človeka, potom nastal u neho rýchly zvara, posadil sa vedľa poškodenej, začal plakať a nelogické bolo i jeho ďalšie správanie, najmä to, že poškodenú odviedol k svojej manželke.

Z uvedeného je zjavné, že znalci boli požiadaní o vyšetrenie duševného stavu obžalovaného bez poskytnutia potrebných podkladov. Bolo preto povinnosťou znalcov vyžiadať si tieto podklady od vyšetrovateľa a až potom pristúpiť k vyšetreniu duševného stavu obžalovaného. Tento nedostatok neodstránil ani súd na hlavnom pojednávaní, lebo znalci boli vypočutí hneď po vypočutí obžalovaného a pred vypočutím poškodenej ako svedka. Odvolací súd je toho názoru, že bez všestranného zhodnotenia osobnosti obžalovaného a všetkých podrobných okolností činu nemohli

znalci zodpovedne posúdiť, v akom stave obžalovaný spáchal trestný čin a či v a kom rozsahu obžalovaný konal pod vplyvom požitých liehových nápojov.

Vzhľadom na uvedené fakty vznikli pochybnosti o správnosti znaleckého posudku. Preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

V novom konaní bude potrebné, aby sa znalci najprv zoznámili s celým spisovým materiálom a až potom prišli k vyšetreniu duševného stavu obžalovaného a k vyhotoveniu posudku. Keby bola pochybnosť o správnosti i tohto posudku alebo posudok by bol nejasný alebo neúplný, bude nutné požiadať znalcov o vysvetlenie. Ak by ani to nevedelo k výsledku, priberú sa iní znalci, ako to navrhuje odvolateľka vo svojom odvolaní.

Len po takomto došetrení veci bude možné spoľahlivo rozhodnúť, či je obžalovaný za svoj čin trestne zodpovedný alebo nie, resp. v akom duševnom stave čin spáchal.

Nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu majú svoj základ už v prípravnom konaní, pretože už vyšetrovateľ bol povinný poskytnúť znalcom všetky potrebné podklady pre znaleckú expertízu. Preto odvolací súd po zrušení napadnutého rozsudku vrátil vec až krajskému prokurátorovi na došetrenie.